

Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Történelem és Filozófia Kar
Magyar Filozófiai Intézet
Alkalmazott Etikai Együttműködési Fórum

UNIVERSITATEA BABEŞ-BOLYAI
BABEŞ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITAT
TRADITIO ET EXCELLENTIA

mfi
Magyar Filozófiai Intézet

Alkalmazott Etikai
Együttműködési Fórum

VII. KOLOZSVÁRI ALKALMAZOTT ETIKAI KONFERENCIA

A SZELLEM KORRUMPÁLÁSA?

A tudomány, a tudományos publikációk
és az értelmiségi szerepek piacosítása

2018. február 24.

BBTE, Kolozsvár, Kogălniceanu/Farkas u., 1. szám

09.00–09.05

Megnyitó (Demeter Attila, a BBTE, Magyar Filozófiai Intézet igazgatója)

Paradicsomi tudás és fenntarthatóság (Ștefănescu Goangă terem)

Moderál: Demeter Attila

09.05–09.25 Néda Zoltán (BBTE, Kolozsvár, Magyar Fizika Intézet):

Tudomány: az elveszett Paradicsom

09.25–09.55 Fekete László (BCE, Budapest, Gazdaságtudományi Központ):

Tudás, jólét és fenntarthatóság

09.55–10.25 Ropolyi László (ELTE, Budapest, Tudománytörténet és Tudományfilozófia Tanszék): „... ahol áru és árulás van...”

10.25–10.40 Kérdések, vita

10.40–10.55 Szünet

A tudományos nyilvánosság piaca, avagy a tudományos piac nyilvánossága (Ștefănescu Goangă terem)

Moderál: Ungvári Zrínyi Imre

10.55–11.35 Forrai Gábor (ELTE, Budapest, G.T.I., Érvélelmélet és marketing tanszék): *Az ingyen ebéd ára: miért nem oldotta meg az open access a folyóirat-válságot?*

11.35–11.55 Incze Rebeka (BBTE, Kolozsvár, Történelem és Filozófia Kar, Filozófiai Doktori Iskola): *Publikálási perspektívák a modern társadalmi nyilvánosságban*

11.55–12.15 Péter László (BBTE, Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet, Kolozsvár): *Egy romániai magyar finn szociológus tapasztalatai a tudomány globális piacán*

12.15–12.30 Kérdések, vita

12.30–12.45 Szünet

A. szekció. „Tartalom” és intézményes „forma” disszonanciája (Ștefănescu Goangă terem)

Moderál: Forrai Gábor

12.45–13.05 Horváth Orsolya (KGRE, Budapest, BTK, Művészettudományi és Szabaddolcsészeti Intézet): *Tartalomjegyzék vagy tartalom. Hegel és a filozófia mai helyzete*

13.05–13.25 Pásztori-Kupán István (Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár): *Mérhető tudás vagy mérhetetlen tudálékosság*

- 13.25–13.45 T. Szabó Levente (BBTE, Kolozsvár, Magyar Irodalomtudományi Intézet): *Kié az irodalom, ki birtokolhatja a művészetet? A modern kulturális tolvaj fantomképe és a magyar irodalmi/művészeti jog létrejötte transznacionális perspektívából*
- 13.45–14.05 Antik Sándor (PKE, Nagyvárad, Képzőművészeti Tanszék): *A művész szerzői autoritásának változásai és a művészeti szellemiség intézményesülésének aktuális kérdései*
- 14.05–14.15 Kérdések, vita

B. szekció. Szakértelem és autoritás (Lucian Blaga terem)

Moderál: Fekete László

- 12.45–13.05 Ilyés Szilárd (EME, Kolozsvár): *Autoritás és hatalom*
- 13.05–13.25 Plesek Zoltán Ákos: *Kinek a pszichológusa az iskolapszichológus? Etikai útvesztő az alkalmazott iskolapszichológiában*
- 13.25–13.45 Geambaşu Réka (BBTE, Magyar Szociológia és Sz. M. Intézet, Kolozsvár) – Megyesi Boldizsár (MTA Társadalomtudományi Kutatóintézet – Szociológia Intézet, Budapest): *Fiatal kutatók a pályán: előszobában vagy a kapun is kívül?*
- 13.45–14.00 Kérdések, vita
- 14.15–15.15 Ebédszünet (Böhm Károly terem)

Tudás, hatalom, lelkiismeret

(Ştefănescu Goangă terem)

Moderál: Pásztori-Kupán István

- 15.15–15.35 Ungvári Zrínyi Imre (BBTE, Kolozsvár, Magyar Filozófiai Intézet): *A tudós és a tudomány felelőssége*
- 15.35–15.55 Papp Zsolt (Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár-Debreceni Hittudományi Egyetem- Doktori Iskola): *A szubjektív történelem-elemzés lehetséges okai és forrása*
- 15.55–16.15 Vincze Csilla (BBTE, Kolozsvár, Történelem és Filozófia Kar, Filozófiai Doktori Iskola): *A tudás emberének hivatása az egzisztenciaanalízis szempontjából*
- 16.15–16.30 Kérdések, vita

Antik Sándor

Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad, Képzőművészeti Tanszék
santor_antik@yahoo.com

A művész szerzői autoritásának változásai és a művészeti szellemiség intézményesülésének aktuális kérdései

Előadásom bevezetőjében röviden vázolom a gazdasági piac fejlődése és a marketing-menedzsment tudományok közötti összefüggéseket. Az üzleti gondolkodás meghonosítása a művészeti életben a 19. század végén kezdődött, az első képerkeskedők és kisgalériák megjelenésével. Ők voltak a modern művészet műpártolói, műkedvelői, támogatói és ügyvédjei egy személyben. Azt is mondhatnánk, hogy ők voltak a művészetmarketing első ágensei. A művészet lényegi természetét tekintve nem egy piacorientált tevékenység, de nem is a társadalom egyik izolált alrendszere. A gazdasági szférában tapasztalt piaci stratégiák hatással voltak a művészetre is. A 20. században az üzleti gondolkodás térhódításában jelentős szerepet játszott a művészeti marketing és menedzsment tudományainak és ezek intézményesült formáinak megjelenése. A művészeti marketing a kezdetben a műtárgyak értékesítését célozta, később kiterjedt a művészeti fogyasztás és a közönség igényeinek feltérképezésére, majd a művészeti piac szervezésére, és mára a művészeti marketing-menedzsment a művészeti társadalom intézményes formáinak fejlesztését célzó ismereteket és vezetési gyakorlatot jelent.

A művészeti marketing és a menedzsment tevékenységi körének két tényezőjét vizsgálom: 1) a művészi alkotás/kutatás mély változásait az 1960-70-es évek után és az ezredfordulót követően egy piacorientált globalizálódó művészeti világ kontextusában – itt vizsgálom a művész szerzői autoritásának változásait és az interdiszciplináris művészeti alkotás gyakorlata nyomán kialakult változásokat; a művészek és az alkotásban résztvevő elméleti és technikai közreműködők közötti új munkamegosztást és hierarchikus viszonyok megjelenését. 2) A művészeti szellemiség intézményesülésének aktuális kérdései – Hogy kéne ideálisan működenek az állami és a privát szférában a kulturális-művészeti intézmények? Milyen viszony van a kulturális-művészeti szféra és a társadalom egyéb alrendszerei között? Melyek és hogy alkalmazzuk azokat a kulturális-művészeti modelleket amelyeket követünk? Mi jellemzi a mi kulturális-művészeti marketing-menedzsment gyakorlatunkat? Melyek a mi kulturális-művészeti szellemiségünk aktuális és vitális javaslatai, amelyeket intézményesíteni akarunk? Melyek azok a hosszú és rövid távú programok, intézményes

módozatok, formák, amelyekkel életbe akarjuk léptetni az óhajtott művészi szellemiség vitális javaslatait? Tudatában vagyok annak, hogy az előadás nem tud minden kérdésfelvetésre kielégítő választ adni, de próbálok ezeket nem az általánosságok szintjén tárgyalni, hanem vizsgálva az alkotás szellemiségének megnyilvánulásait és a művészeti marketing és menedzsment kísérleteit a rendszerváltás utáni Románia változó társadalmi és kulturális kontextusában. Vizsgálom az intézményesülés két fő területét, az állami és privát szféra intézményeinek állagát és működési módozatait.

Sándor Antik

Partium Christian University, Oradea, Department of Arts
sandor_antik@yahoo.com

Changes in the authorial authority of the artist and actual problems of the institutionalization of artistic spirituality

At the beginning of my conference I will sketch the relationships between the evolution of economic market and the marketing and management sciences. Introducing business thinking in artistic life began about the end of the 19th century, when the first art merchants and small galleries showed up. They were in one person mentors, amateurs, sponsors and defenders of modern art. We could say that they were the first agents of art marketing. By its essential nature, art isn't a market-oriented activity, but it isn't either an isolated subsystem of society. Market strategies observed in economics influenced also art. In the 20th century, the sciences of art marketing and art management, as well as the emergence of their institutional forms played a significant role in the proliferation of business thinking. Art marketing's initial goal was to sell pieces of art; later on it was extended on mapping the consumption of art and the public's demands, and then on organizing the art market. Today, art marketing and management means knowledge and leader practice aiming at the development of institutional forms of artistic society.

I will analyse two factors of the scope of art marketing and management. 1) the deep changes in artistic creation and research after the 1960s and 70s, as well as after the turn of the millennium, in the context of a market-oriented and globalized artistic world – I will analyse changes in the artist's authorial authority and changes determined by the practices of interdisciplinary creation; the new distribution of tasks and the appearance of hierarchical relationships between artists and theoretical and technical

contributors to the creative work. 2) Timely questions of the institutionalization of artistic spirituality: How should the institutions of art and culture operate, in ideal conditions, in both public and private sectors? – What is the relationship between the cultural and artistic field and other subsystems of society? – What cultural and artistic patterns do we follow and how are they implemented? – What are the characteristics of our marketing and management practice in the field of culture and arts? – What are the current and vital propositions of our cultural and artistic spirituality that we want to institutionalize? – What are the long term and short term programs, institutional methods and forms by which we want to put into practice the vital propositions of the artistic spirituality we are aiming to accomplish? I know that the conference cannot adequately answer all these questions, however I try not to discuss this issues at a general level, but rather by analyzing the efforts of art marketing and management in the changing social and cultural context of post-Communist Romania. I am investigating two main areas of institutionalization, the state of institutions in the public and the private sphere, as well as their functioning modes.

Fekete László

Budapesti Corvinus Egyetem, Gazdaságtudományi Központ
lfekete@ella.hu

Tudás, jólét és fenntarthatóság

A tudás létrehozásának a folyamatát és általában a globális tudományüzem mai működését és kommercializálódását számtalan jogos bíráló érheti, s a konferencia szervezői vitáikatban számot is adnak ezek jóréséről. A tudástermelés szemünk előtt zajló folyamatának az újszerűsége, sebessége és intenzitása kétségtelenül figyelemreméltó jelenség, s ez sokakat nyugtalanossággal tölt el. Engem nem. Történeti perspektívából nézve, nem osztom a vitáiban vázolt aggodalmak jelentős részét, még ha a tudományüzem mai működése számos visszahúzó, idejétmúlt és a progresszív törekvéseket akadályozó elemet is hurcol magával. Pontosabban, más dolgok nyugtalanítanak.

Mint mindannyian jól tudjuk, évezredekken keresztül a tudás létrehozása és a tudásból való részesülés egy igen-igen szűk réteg privilégiuma volt. A modern tudományosság születésének a kezdetén, a 17. században Descartes ötven emberre becsülte azok számát szerte Európában, akik megértették gondolatait. Mikor Robert Boyle megkérdezte Isaac Newtont, hogy

miért nem publikálta a kalkulust, Newton azt válaszolta, hogy fölösleges lett volna, hiszen azt csak Isten és ő érti. A függvénytant, a differenciál- és integrálszámítást a 19. században igen szűk körben, csak az egyetemeken tanították, ma már érettségi tétel. 1870-ben a magyarországi lakosság 69%-a, az erdélyinek 79%-a írástudatlan volt, s a népesség iskolázottsági helyzete csak az 1920-as évek elejétől kezdett fokozatosan javulni. De ha alaposan elemezzük a közoktatásban ekkor használt tankönyveket, akkor azt tapasztaljuk, hogy kevés bennük a megalapozott tudás és a hasznos ismeret, több bennük az indoktrináció és az olyan információ, amely már a keletkezésének pillanatában is elavult, hamis és félrevezető volt. A gyakran konzervatív elveket követő egyetemek egészen a múlt század fordulójáig nem engedték be falaik közé a műszaki, a gazdasági és üzleti, valamint a társadalomtudományokat. Gyakran csak konzerválták, mintsem megújították a tudást. Az európai egyetemalapítási láz valamikor az 1960-as évek elején kezdődött, elsősorban Nagy Britanniában, Franciaországban, az NSZK-ban, s hasonlóképpen a volt szocialista országokban. Mondhatni csak az 1960-as évek elején jelentek meg azok a politikai, társadalmi, gazdasági és intézményi peremfeltételek, amelyek együttesen voltak előkészítői a tudástermelés mai folyamatának. Ezek a jelentős változások egy életcikluson belül zajlottak és zajlanak, s azok a nemzedékek, akik a kezdetektől ennek részesei még aktív korban vannak. A tudás társadalmosítása, demokratizálódása tehát új, nem a történeti múltba visszanyúló jelenség.

A 21. századi társadalomban és gazdaságban a tudás és az innováció vált a legfontosabb tőkejósággá és egyben a társadalmi jólét legfőbb forrásává. Ennek a teoretikus felismerése és megfogalmazása is elég későn született meg a közgazdaságtanban. A tudás, mint endogén termelési tényező a schumpeteri növekedési modellben (1942 ,1934) kap először szerepet. Az ugyan kétségtelen, hogy a tudás létrehozása és terjedése progresszív és emancipatorikus folyamat, ha a keresést áthatja a kereső felelőssége és morális integritása, s ha a keresőt maga a megismerés, az ismeretlen feltárása, a kíváncsiság vagy az igazság – bármit jelentsen is ez a szó – keresése vezet. De ez csak az első kis lépés, mert maga a tudás és a különféle tudások szintézise a gondolattól az ipari és kereskedelmi megvalósításon át a széleskörű elérhetőségig és használatáig terjedő folyamatában jöhet csak létre és csak ebben a kontextusban értelmezhető. Abban a folyamatban, amikor az kiterjed más életszférákra is. Éppen ezért a tudás létrehozását nem az igazság, vagy az igazság keresése, hanem egyedül a gazdasági növekedés és a társadalmi jólét maximalizálása/a szegénység minimalizálása legitimálja. Schumpeter szerint a tudás és innováció előállításának ez a folyamata csak a

kapitalista gazdaságban, „a kreatív rombolás állandó viharában” jöhet létre, s amely elképzelhetetlen lenne egy stagnáló vagy lassú és kiegyensúlyozott növekedés állapotában. Ebből származik a gazdasági, politikai és társadalmi rendszer dinamikája és stabilitása. A kérdés az, hogy mi történik akkor, ha a természeti erőforrások kimerítésére és felélésére épülő technológia vezérelt gazdasági növekedés fenntartása és további expanziója beleütközik természeti korlátaiba, s ez egyben egyre sérülékennyé teszi a gazdasági, politikai és társadalmi rendszer fenntarthatóságát. Előadásomban erre a helyzetre született tudományos magyarázatok, értelmezések és cselekvések bemutatására és elemzésére törekszem.

László Fekete

Corvinus University of Budapest, Business Ethics Center
lfekete@ella.hu

Knowledge, welfare, and sustainability

Knowledge production and the operation and commercialization of the global science factories can be the subject of many criticisms today, and the conference organizers critically discuss these phenomena by quoting a lot of examples in their position paper. The novelty, the speed, and the intensity of the current process of knowledge production is undoubtedly a remarkable phenomenon, and it fills many with uneasiness. From a historical perspective, I do not share many concerns expressed in the position paper, even though the current operation of the science factories inherited many retarding, obsolete and conservative phenomena (for instance, school system, privatization of knowledge, patent system, etc.). To me, other things are much more worrying.

As we all know, the creation and the acquisition of knowledge were the privileges of a very thin stratum of society for thousands of years. At the beginning of the birth of modern science, Descartes convinced that fifty people at most could grasp the significance of his ideas throughout Europe. When Robert Boyle asked Isaac Newton why he did not publish the calculus, Newton replied that it would have been a futile effort, since only God and he could comprehend it. It was taught in a very narrow circle at universities in the 19th century, and it is a part of the secondary school curriculum, today. In 1870, 69 percent of the Hungarian population and 79 percent of Transylvanian's were illiterate, and the literacy rate began to improve gradually only from the beginning of the 1920s. But if we scrutinize the textbooks used in public education at that time, we find that there

are few reliable knowledge and useful skills, more indoctrination, outdated and misleading information in them. The universities that followed conservative principles regarded the applied sciences, technology, economics and social sciences as in lack of academic merit. Therefore, they were not allowed to add to their curriculum until the turn of the ninetieth-twentieth century. They have often been conserved rather than renewed knowledge. The new wave of the university foundation started at the beginning of the 1960s, mainly in Great Britain, France, Germany, and likewise in the former socialist countries. From the 1960s, the political, economic and institutional prerequisites arose which set the stage for the current process of knowledge production. These changes have taken place and are taking place within a life cycle, and the generations of people who have been initially involved in from the beginning are still active. So, the speed, the spread and the democratization of knowledge are new phenomena; they belong to our current history.

In the 21st century society and economy, knowledge and innovation have become the vital source of capital assets, accumulation as well as the social welfare. Economists have started to recognize it only since the mid-twentieth century. Schumpeterian growth model (1934, 1942) was the first which portrayed knowledge and innovation as the endogenous factors in the production function. The creation of knowledge is a progressive and emancipatory process; however, this is only the first step. Knowledge can be created and can be interpreted in the context of the synthesis of its various kinds from the idea via the industrial and commercial implementation to its widespread availability and use, to wit, in the process of spreading knowledge to other life spheres. In the last result, the creation of knowledge is not legitimated by the quest for truth, but by solely maximizing economic growth and social welfare or minimizing poverty. Schumpeter assumed that knowledge production and innovation could only be possible in the capitalist economy, „in the perennial gale of creative destruction,” which would be unthinkable in the state of stagnant or slow and balanced growth. The economic, political and social stability of the system derives from economic growth and maximizing social welfare. My inquiry focuses on the following question: what the consequences of the expansion of technology-driven economy are if the overexploitation and destruction of natural resources impose the ecological constraints on further economic growth? How can the growing vulnerability of the social and political system be avoided? In my lecture, I strive to analyze the different scientific approaches to sustainability.

Forrai Gábor

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, Gazdálkodástudományi Intézet, Érvelés-
elmélet és marketing tanszék
forrai@gti.elte.hu

Az ingyen ebéd ára: miért nem oldotta meg az open access a folyóirat- válságot

A hetvenes évektől kezdődően az üzleti kiadók egyre nagyobb részese-
désre tettek szert a tudományos folyóirat-kiadásban. Mivel a folyóiratok
monopóliumoknak tekinthetők, a kiadóknak lehetőségük nyílt áraik
megemelésére, amivel éltek is. Az ennek eredményeképpen kialakult fo-
lyóirat-válságra az open access ígért megoldást: az az elgondolás, hogy a
tudományos írások az interneten gyorsan és olcsón, továbbá a felhasználók
számára ingyenesen hozzáférhetővé tehetőek. Amellett fogok érvelni, hogy
az open access nemcsak, hogy nem szüntette meg a folyóirat-válságot, de
a jelenlegi megoldások keretein belül maradvá nem is fogja megszüntetni.
Az egyik megoldás a tudományos cikkek kéziratának repozitóriumokban
való elhelyezése (zöld open access). Ennek vannak hátulütői – csak a nyers
kézirat hozzáférhető, és az is csak egy embargós időszak után. Ami még
rosszabb, ha jobban elterjed, akkor csökkenti a folyóiratok iránti keresle-
tet, s ily módon a folyóiratok és tudományos cikkek számának csökkené-
séhez vezet, ami semmivel sem jobb a magas áraknál. A másik megoldás
az online folyóiratokban való publikálás (arany open access). Csakhogy az
online folyóiratok átlagos színvonala alacsony, s meg fogom mutatni, hogy
ez egyáltalán nem véletlen: mivel ezeket a folyóiratokat nem kell eladni
a kizárólag a minőség alapján szelektáló tudományos könyvtáraknak, a
színvonalat biztosító egyik ösztönző nem jut szerephez.

Gábor Forrai

Eötvös Loránd University, Budapest, Institute of Business Economics, Department of
Argumentation Theory and Marketing
forrai@gti.elte.hu

The price of a free lunch: why open access has not solved the serials crisis

Starting from the seventies for-profit publishers have been acquiring a
growing share of academic journal publishing. Since journals are much

like monopolies, publishers had an opportunity to raise their prices, which they did not hesitate to grasp. One could hope that the resulting serials crisis can be solved by open access, the idea that scientific contents can be made freely available on the internet at a lower cost and a greater speed. I am going to argue that open access has not only failed to overcome the serials crisis, but is also unlikely to do so in the future as long as it remains confined to the current framework of solutions. One solution consists in placing manuscript in repositories (green open access). This comes with certain disadvantages – only the manuscript becomes available and only after a period of embargo. Worse, if this practice were to become widespread, it would diminish the demand for academic journals, and, therefore, lead to a decrease in the number of articles and journals which get published, which is just as bad high prices. The second solution is to publish in online journals (gold open access). However, online journals tend to be of worse academic quality, and I am going to show that that this is not pure coincidence. Online journals do not have to be sold to research libraries, which are sensitive only to quality, so one of the incentives for producing high quality falls away.

Geambaşu Réka

BBTE, Kolozsvár, Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet,
Hétfa Kutatóintézet, Budapest
reka.geambasu@socasis.ubbcluj.ro

Megyesi Boldizsár

MTA Társadalomtudományi Kutatóintézet – Szociológia Intézet, Budapest
megyesi.boldizsar@tk.mta.hu

Fiatal kutatók a pályán: előszobában vagy a kapun is kívül? A tudományos pálya kihívásai doktoranduszok tapasztalatainak tükrében

A felsőoktatás tömegessé válása, a bolognai reform, valamint általános-ságban is a piaci igények erőteljesebb megjelenése az egyetemi életben átalakította a mesteri és doktori képzéseket nem csak a bennük résztvevő hallgatói létszámok tekintetében, hanem egyben a szereplők elvárásaira, tapasztalataira és a megszerzett fokozatok jelentőségére is hatással voltak. Vagyis mást jelent ma MA vagy MSc diplomával rendelkezni, és megint mást doktori fokozatot szerezni, mint akár csak két évtizeddel korábban.

Dolgozatunkban a doktori hallgatói és pályakezdő kutatói státuszban levő fiatalok értelmezéseinek, belső jelentéstudajdonítási gyakorlatainak szegődünk a nyomába. Induktív, és egyben émikus megközelítésünk révén arra törekszünk, hogy belülről láttassuk e társadalmi és akadémiai pozíciók rétegeit, jelentéseit és társadalmi meghatározóit. Arra vagyunk kíváncsiak, hogy mit jelent ma egy közép-európai városban doktori hallgatónak és kezdő kutatónak lenni, illetve melyek azok a lehetőségek és strukturális korlátok, amelyek az akadémiai mező e szereplőinek helyzetét alakítják.

Az előadás a nemrégiben lezárt interjú kutatásunk első eredményeit tartalmazza, melynek során Budapesten PhD-tanulmányokat folytató vagy nemrég fokozatot szerzett fiatalokkal készítettünk interjút. A 21 interjúalanyt két területről – egy humán- és egy reáltudomány képviselői közül – toboroztuk, odafigyelve a minta életkor, nem és kutatási fázis szerinti összetételére. Az adatfelvétel a Hétfő Kutatóintézet által végzett Kutatók Éjszakája c. EU-s projekt keretében, a társadalmi hatásvizsgálat részeként készült.

Elemzésünket többféle kutatási hagyomány vagy irányzat metszéspontjában helyezük el. Legerőteljesebben a felsőoktatás neoliberais átalakításának folyamata keretezi mindazt, amire empirikus adataink vonatkoznak: a piaci logika egyre erőteljesebb megjelenítése, a dolgozók kiszolgáltatottsága, valamint a belső egyenlőtlenségek. Fogalmi keretünket másodsorban a munkapiaci átalakulások, leginkább a rugalmas foglalkoztatás elméleteiből merítjük. Harmadrészt a munka neoliberais normájának, a költségek munkavállalóra terhelésének folyamata, a munka-magánélet egyensúly felelősségének individuumra hárítása fontos szempontot ad adataink értelmezéséhez. Végül, a negyedik keret, melybe vizsgálatunkat ágyazzuk, a tudós és kutató alapvetően maskulin identitással való felruházása.

Kutatásunk eredeti célkitűzése az volt, hogy a disszertáció-védésnek mint a sikeresség egyik mércéjének akadémiai és társadalmi meghatározóit, valamint akadályait feltárjuk. Előadásunkban azonban továbbmegyünk és azokat a főbb narratívákat ismertetjük, amelyekben interjúalanyaink törekvéseiket interpretálják. Az előadás első részét képezik a doktoranduszi lét meghatározó élményei: (1) az időhiány, a folyamatos küzdelem a feladatokkal, (2) a bizonytalan anyagi helyzet, (3) a témavezetőnek való kiszolgáltatottság. A negatív élményekkel szemben megjelenik, a (4) kutatói munka felett érzett öröm, valamint a cél, (5), hogy a doktori iskolában töltött évek készítik fel a hallgatót arra a hivatásra, amelyre kíváncsi, a tudományos pályára. A második rész arra tesz kísérletet, hogy rámutasson, mindezek a látszólag individuális élmények társadalmi meghatározottságúak. Ezek közé sorolhatók a (1) szakmai követelmények, a

(2) munkaerőpiac sajátosságai és (3) a nemi egyenlőtlenség a tudomány világában.

Előadásunk remélt hozadéka annak megmutatása, hogy milyen társadalmi tényezők és folyamatok alakítják a tudományos utánpótlás helyzetét és minderről maguk az érintettek hogyan gondolkodnak. Amellett érvelünk, hogy a társadalmi tényezők eredményezik az időhiánnyal való folyamatos küzdelmet, végső soron az egyén önkizsákmányolását és azt, hogy a tudományos pálya erényének tekintett rugalmasság eredményeként a munka-magánélet egyensúly az előbbi javára billen. Ugyanígy társadalmi tényezők eredménye, hogy sérül a tudományos érdeklődés belső vezéreltsége, amennyiben a doktorandusz a pályázatok, publikációs lehetőségek szabta (vélt, vagy valós) elvárásokhoz kíván igazodni, háttérbe szorítva saját tudományos érdeklődését.

Réka Geambaşu

BBU, Cluj, Department of Sociology and Social Work in Hungarian
Hétfa Research Institute and Center for Economic and Social Analysis, Budapest
reka.geambasu@socasis.ubbcluj.ro

Boldizsár Megyesi

Hungarian Academy of Sciences Centre for Social Sciences. Institute for Sociology,
Budapest
megyesi.boldizsar@tk.mta.hu

Young researchers in the field: in the lobby or outside the gate? The challenges of academic life in the narratives of doctoral students and early career researchers

The massification of higher education, the Bologna process and generally the more accentuated presence of the market in university life have changed master's and doctoral studies. The impact was felt not only at the level of student numbers, but also participants' expectations, experiences and the very meaning of degrees have been transformed. In other words, studying for an MA/MSC or a PhD has a completely different meaning than only two decades ago.

Our study aims to understand doctoral students' and early career researchers' interpretations and the meanings they share regarding their status. Our inductive and emic approach makes it possible to reveal the layers, meanings and social determinants of their position from an insider's point

of view. We are interested to learn what being a doctoral student and an early career researcher means in a Central European city and also what those opportunities and structural limitations are that shape these actors' position within academia.

Our presentation relies on the very first results of our research in which 21 semi-structured interviews were conducted with doctoral students or researchers who only recently defended their thesis. Our convenience sample is made up of representatives of two scientific fields (a human and a natural science), making also sure that both genders, all ages and all possible stages of doctoral studies are represented. The study was conducted within the framework of the EU-funded project "Researchers' Night" of Hétfa Research Institute (Budapest), as a part of its social impact analysis.

The analysis is situated at the crossroads of four research traditions. First and foremost our object of study is a reflection and a consequence of the neoliberal turn in the higher education: the emerging market logic in universities, employees' – especially early career researchers' – precarious positions and growing inequalities inside the academia. Second, our study is informed by labour market transformations, especially theories of flexible employment. The third framework is that of the neoliberal ethos of work which means that all costs of employment and responsibilities (including that of work-life balance) are shifted towards the employee. Lastly, our focus is shaped by the gendered concept of researcher seen as a process of constructing the image of the scholar along male norms.

The original aim of our research was to identify the academic and social determinants and obstacles of the successful defence of the dissertation, seen as a marker of success. Our presentation goes beyond its original goals and describes the main narratives in which the interviewees interpret their efforts. The first part of our presentation draws on the main experiences of doctoral students: (1) the lack of time and continuous struggles with the duties and deadlines, (2) the uncertain financial situation, and (3) the dependency on the tutor. Parallel to the negative experiences appear positive ones, such as, (4) the happiness of working as a researcher, and the long-term aim, (5), that the years spent as a student may prepare the individual for the scientific career. The second part of the presentation argues that these seemingly individual experiences are defined by social structures and processes. Based on the interviews we identified three of them: (1) scientific requirements, (2) transformations of the labour force market and (3) gender inequalities of the scientific field.

The paper aims to contribute to those studies that reveal the social forces that shape the situations and aspiration of the next generation of scholars, relying on students' interpretations. We argue that lack of time and struggles to meet deadlines seem individual issues, but in fact they are determined by social factors, finally leading to self-exploitation. In the meantime flexibility, seen as one of the advantages of scientific career results not in a work-life balance, but in work conquering life. Similarly, the autonomy of scientific interest disappears: doctoral students adjust their research topics to possible and available projects, thus, the market, and to the supposed expectations of editors, putting their own scientific interest within brackets.

Horváth Orsolya

Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest, BTK, Művészettudományi és Szabad-
bölcészeti Intézet

horvath.orsolya@kre.hu

Tartalomjegyzék vagy tartalom: Hegel és a filozófia mai helyzete

Hegel az előszó mint műfaj kapcsán kifejtett gondolatai a filozófia mi-
benlétéről véleményem szerint több ponton megvilágíthatják a filozófia
mai helyzetének problémáit. *A szellem fenomenológiája* határozottan, és
sok humorral fűszerezve száll szembe azzal a felfogással, amely szerint a
filozófiának kész eredményeket kellene szállítania, befejezett lenne és se-
matikus, mintha módszereiben hasonlónak kellene lennie a csodált mate-
matikához. Hegel másként érti a filozófia tudományosságát: annak bázisa
egyedül a szellem löktető elevensége lehet, és a szóban forgó „tudományos
organizáció” csak akkor nem „süllyed táblázattá” – ahogyan írja (ford.
Szemere Samu) –, ha gyakorlatában ehhez az elevenséghez igazodik. Azaz
ha módszere szerint a kivelt, magának a gondolkodásnak a folyamatát és
annak fáradtságát nem spórolja meg magának.

Előadásomban arra teszek kísérletet, hogy a filozófia mai helyzetét He-
gel felől lássam és láttassam. Ennek során mindenekelőtt a filozófia mint
diszciplína helyzetére reflektálok a tudományok sokaságában: a filozófia
„eredményessége”, „mérhetősége”, „haszna” és „eladhatósága” után kérde-
zek.

Orsolya Horváth

Károli Gáspár University of the Reformed Church, Budapest, Faculty of Humanities,
Department of Arts and Humanities
horvath.orsolya@kre.hu

Content or Contents? Hegel and the Current Situation of Philosophy

The ideas which Hegel formulates on the essence of philosophy, apropos of the preface as a genre, might shed light on the problems inherent to the state of philosophy today. In *The Phenomenology of Mind* he denounces categorically and sarcastically the view that philosophy should deliver accomplished conclusions. He attacks the conception of philosophy as a closed discipline which works with schemas and methods like those of mathematics. As Hegel conceives it, the scientific character of philosophy can be based only on the vibrant vitality of mind. A “philosophical system” is bound to “turn into mere table” or scheme, unless it conforms to this vitality. Accordingly, the task of philosophy is not to spare the execution itself, that is the pains intrinsic to the very process of thinking.

In this paper I endeavour to view and present the current state of philosophy through the lense of Hegel’s criticism as sketched above. My principal aim is to inquire about the situation of philosophy as a discipline among others in terms of “efficiency”, “usefulness” and “marketability”.

Ilyés Szilárd-Zoltán

Erdélyi Múzeum Egyesület
ilyes.szilard@gmail.com

A piac vagy inkább a hatalom korrumpál?

Az előadásomban először néhány olyan érvet tekintek át, amelyek inkább a szellemi és a piaci tevékenységek különmeműségét hivatottak alátámasztani. Ezt követően a tudás és a hatalom néhány strukturális összefüggésére kívánok reflektálni úgy, hogy közben a tekintély és a hatalom arendti megkülönböztetésére, valamint a koyévi autoritás-tipológiára támaszkodom.

Szilárd-Zoltán Ilyés

Transylvanian Museum Society
ilyes.szilard@gmail.com

Is It the Market or Power That Corrupts?

In my talk I will survey a few of the arguments that underpin the difference between intellectual and market activity. After that I will reflect on several structural relations between knowledge and power, considering Arendt's distinction between authority and power, as well as Kojève's typology of authority.

Incze Rebeka

BBTE, Kolozsvár, Történelem és Filozófia Kar, Filozófiai Doktori Iskola
incze evelyn_rebeka92@yahoo.com

Publikálási perspektívák a modern társadalmi nyilvánosságban

A XXI. század társadalmában a publikálási lehetőségek kérdésköre olyan széles körű, ugyanakkor egymást nagy mértékben befolyásoló tudományos területeket érint, melyeknek súlypontjai az adott tematika szempontjából eltérő módon szerveződtek a premodern társadalmakban.

A publikálás témája, azonkívül, hogy a kutatási tevékenységből adódóan direkt módon érint, a kutatási témámhoz mindenekelőtt a kommunikatív participáció fogalmánál kapcsolódik, ezért ebben a dolgozatban elsősorban a digitális platformok által kínált publikálási lehetőségeket szeretném összevetni a több évszázados hagyománynak örvendő publikáció nyomtatott kötésben formát öltő kommunikációs médiumával, a könyvvel. Konkrétan az Open Access mögött húzódó argumentációkat szeretném bővebben kifejteni, ahhoz, hogy rávilágítsak arra a jellegre (azokra a pontokra), mely ebben a perspektívában problematikus vagy legalábbis cáfolható.

Az említett modell egy autentikus interakciós formához kíván közelíteni azáltal, hogy az ideális beszédhelyzet (információátadás) megformálását tűzi ki célul, ugyanakkor kérdéses, hogy milyen jellegű mércék szempontjából nyilvánulnak meg az esetleges előnyök és hátrányok, melyeket magában foglal. Lehet-e az Open Access-t a kommunikatív cselekvés gyakorlatilag racionális eszközökkel elősegített formájaként értelmezni? Ugyanakkor tekinthetjük-e a digitális kommunikációs felületeken kívül eső publikáció hagyományos formáját szisztematikusan eltorzult kommunikációnak? Jelentős szempont továbbá, hogy az instrumentális cselekvést milyen gyakorlati formákkal azonosítjuk a publikáció kérdéskörén belül. A tematika sokrétűségét a digitális felületen történő publikációk többfajta

módja is tükrözi. Ezek mindenekelőtt jogi és gazdasági szempontok alapján térnek el egymástól. A klasszikus forma, a zöld OA név alatt ismert, mely gyakorlatilag a digitális felületen illetve repozitóriumokban közvetlen (az olvasók számára díjmentes) hozzáférésre nyilvánosságra hozott tudományos publikációkat fed. Az OA következő formája az arany út (arany OA) már olyan OA folyóiratokra terjed ki, melynek finanszírozása a szerzőt terheli a kiadóval szemben. Nem utolsó sorban létrejött az OA hibrid modellje, mely adott díj ellenében lehetővé teszi az OA cikkekhez való hozzáférést egy adott folyóiraton belül.

A finanszírozási (és nyereségi), valamint az abba beleépülő jogi szempontokat a konkrét gyakorlati vonatkozás mellett érdemes ugyanakkor a gazdaság és állam keretrendszereként is figyelembe venni. Bár a modern társadalomban a piaci mechanizmusok által irányított gazdaság nagymértékben különvállik a premodern politikai formák rendjétől, e két funkcionálisan differenciálódott rendszer a polgári társadalom kommunikatíván strukturált dinamikája révén mégis egymásba fonódik, immár egyre hangsúlyosabb mértékben. Mindez a nyilvánosság különböző korokban eltérő módon érvényre jutó formáival magyarázható, mely lényegi vonatkozásából adódóan az utóbbiak függvényében nem veszít.

A társadalmi interakciókban formát öltő (nem korlátozott) információátadás módozatainak gyakorlati következményeivel ugyanakkor kultúrkritikai szempontból is számolnunk kell. Ezt illetően egyik mérvadó lépés lehet annak mérlegelése, hogy a publikáció jelensége milyen pontokon azonosítható illetve miben tér el a kommunikáció és társadalmi reprodukció szabadon történő folyamatától.

Rebeka Incze

BBU, Cluj, Faculty of History and Philosophy, Doctoral School of Philosophy
incze_evelyn_rebeka92@yahoo.com

Publicity perspectives in the modern public sphere

In the society of the XXI. century the issue of the publishing opportunities includes a wide range of scientific disciplines, they have a great deal of influence on each other and their center of gravity has been restructured differently in the premodern societies. The topic of publishing, besides of the direct research activity is involved in my research domain, as being related to the concept of communicative participation and social reproduction. In this thesis I would like to compare primarily the possibilities of publishing

offered by digital platforms and the publication of a century-long tradition of „printed” communication, namely the book.

In particular I would like to elaborate the concept of Open Access in order to highlight the problematic or at least controversial nature (points) in this perspective. This above mentioned model intends to approach an authentic interaction form by targeting the ideal speech position (information transfer), but it is questionable after which kind of measurement criterias can we consider the advantages or disadvantages of this. Can Open Access be interpreted as the practical form of rational communicative interaction? However can the traditional form of publication outside of the digital sphere be considered as a communication form with systematical disorder?

The versatility of the themes is reflected in various forms of publications on the digital interface. The difference between them refers primarily to their economic respectively legal manner.

In addition to the practical aspect over the financial and legal aspects the simplified frame of the economy and state has to be considered also as a significant one. Although in the modern society the market led economy has been largely separated from the political sphere of the premodern societies, these two functionally differentiated systems has always been interlinked by the greater degree of communicatively structured dynamics of the society. This point can be explained by the different forms of public spheres during different ages. Moreover the practical implications of the (unrestricted) information transfer patterns in social interaction should be also considered from the cultural perspective. Related to this an important step might be the discretion of the question, in which manner can be identified the common, respectively the different line between the digital publication and the free process of communication and social reproduction.

Néda Zoltán

BBTE, Kolozsvár, Magyar Fizika Intézet
zneda@phys.ubbcluj.ro

Tudomány: az elveszett Paradicsom

Miért lett a tudományból ipar és a tudósból szellemi vállalkozó? Hol vettük el a tudományt, mint művészetet? Politikai és gazdasági érdekek által megszabott kényszerpályán van-e a tudomány és van-e kilépes a pub-

likálási kényszer mókuskerekéből? Talán manapság nincs is olyan kutató, akit ezek a gondolatok ne foglalkoztatnák... de persze csak akkor, ha marad ideje gondolkodni is. A tudományokat művelők mind érzik, hogy elvesztettek valamit a megálmodott tudományos pálya szépségéből. Nem úgy működik ez a világ, ahogy a hőseinkről való könyvekből olvastuk és filmekben láttuk. Van-e ebből kiút és ki a felelős a kialakult helyzetért? Ha válaszolni nem is fogok mind ezekre a kérdésekre, röviden körbejárom a témát egy fizikus szemszögéből.

Zoltán Néda

BBU, Cluj, Department of Physics of the Hungarian Line
zneda@phys.ubbcluj.ro

Science: the lost Paradise

Why modern science is much more an industry than art and why scientists became intellectual entrepreneurs? Where we have lost science as art? Is science on a forced course imposed by politics and/or economy and is there any escape from the rat race imposed by the “publish or perish” law? I believe nowadays all scientist are concerned with similar thoughts... assuming they do have time for thinking. We all feel that we have lost something from the beauty of the scientific career we were dreaming of. Modern science does not work according to the principles we have learned in the books and films about our heroes. Is there any escape for us, and who is responsible for the present situation? Even if I will not be able to answer all these fascinating questions, I will shortly overview the problematics we are facing from the viewpoint of a physicist.

Papp Zsolt

Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár – Debreceni Hittudományi Egyetem – Doktori Iskola
pzsoltus@yahoo.com

A szubjektív történelelemelés lehetséges okai és forrásai

A történelemkutatás eredményeinek hitelessége számos forrásból táplálkozik, nem vonhatjuk kétségbe az írott anyag, vagy a tárgyi emlékek lényességét, valamint a fogalmak kialakítását és a magyarázó összefüggéseket

biztosító, előzetesen igazolt módszertani szabályok szerinti eljárás szükségességét. Alá szeretnénk azonban húzni, hogy a torzulás lehetősége nagyon is fennáll a különböző ideológiákkal való kölcsönhatás miatt. Ugyanígy befolyásolhatja a kapott eredményeket a kutató személyisége, hovatartozása, elvi, vagy akár politikai elkötelezettsége. Hozzáesszük, hogy szabályszerű tudományos munka esetében ezt eleve nem feltételezzük, ezt szavatolja a tudományos diskurzus; de ha ez mégis felmerül, akkor fennáll az áltudományosság veszélye. Reinhold Niebuhr amerikai teológus, akinek sikerült a teológiát, a bibliai erkölcsi normákat, valamint az Íráson alapuló igazságosság mércéjét a közélet részévé tenni, rámutat néhány olyan tényezőre, melyek alapjaiban változtathatják meg egy-egy történelmi tény értelmezési folyamatát. A továbbiakban megvizsgáljuk ezzel kapcsolatos gondolatait és leleplezéseit. Három gondolategységgel próbáljuk körvonalazni a kérdést. Az első részben szembeállítjuk egymással a keresztyén és a szabadelvű történelemszemléletet. A következő gondolategységek két példával szemléltetik a szubjektív történelemelemzés veszélyeit és torzításait. Az első az ószövetségi választott nép nemzeti, beszűkült látásmódját elemzi, egy egyetemes kérdéssel, a Messiás eljöveteleivel kapcsolatban, a második pedig egy modern birodalom, a felemelkedő Egyesült Államok öngazultsága által szemlélteti az említett problémát.

A tárgyalt kérdések alátámasztásához, Niebuhr három munkája került feldolgozásra:

A *Hit és Történelem c. könyvének* ide vonatkozó fejezetei, melyekben összehasonlítja a progresszív fejlődés elméletét és az ehhez kapcsolható szabadelvű történelemszemléletet, a história keresztyén szemléletmódjával

Az *idők jelei c. esszégyűjteménye*, melyben megállapítja, hogy a történelem és teológia szubjektív, részrehajló értelmezése a humán tudományok másfajta megközelítéséből adódik. Meglátása szerint a természettudomány kutatási területein egy egészségesen objektív megközelítés látható. Ezzel szemben, a magunkat, családunkat, népünket, hitünket érintő kérdésekben ritkán tudjuk megtartani azt a kutatási távolságot, amely megvédene a szubjektív elemzés csapdáitól.

Az *amerikai történelem iróniája c. munkája*. Ebben a szerző kritikusan elemzi azt a történelmi és hitbeli irányvonalat, mely a puritán örökséggel bíró Egyesült Államokat az új, választott nép szerepében szemléli.

Zsolt Papp

Protestant Theological Institute, Cluj – Debrecen Reformed Theological University,
Doctoral School
pzsoltus@yahoo.com

The possible reasons and sources regarding the subjective analysis of history

The authenticity of the results of historical research relies on a number of sources, we cannot forget the importance of the written material or of the historical objects, furthermore the importance of the already acknowledged methodological process which provides the formation of explanatory concepts. We would like to highlight the fact that the possibility of distortion is very high, because of the interaction between different ideologies. The results are often affected by the researcher's personality, nationality, matter of principal or even political view. In addition to this, although in the case of legitimate scientific research we do not speculate this, this is ruled out by the scientific discourse; but there is a possibility of pseudo-science. Reinhold Niebuhr, American theologian, who was able to provide theology, biblical morality norms and truthfulness which relied on writing, for the public, shines light on a few factors which are able to change the interpretation of some historical facts. Henceforth we shall analyze his thoughts and unveilings considering this matter. We have divided the subject into three units. In the first unit we compare the Christian and the liberal historical views. The other units using two examples demonstrate the dangers and distortion of the subjective analysis of history. The first one analyses the narrowed view of the chosen people in the old testament, with a universal question regarding the coming of Christ, the second one demonstrates the problem by showing a modern empire, the self-righting United States of America.

Three main sources based on the work of Reinhold Niebuhr were used below: *Faith and History*, *The Sign of the Times* and *The Irony of American History*.

Pásztori-Kupán István

Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár
mcpasztori@yahoo.com

Mérhető tudás vagy mérhetetlen tudálékosság?

A látszatteljesítmény valóságának kimutatására szakosodott korunk mindent kvantifikálni és dokumentálni kíván: az óvodáskorú gyermekek leg-egyszerűbb alkotásaitól a potenciálisan Nobel-díjat érő művekig mindent a lehető legalaposabban adatolhatóvá, sőt mérhetővé kell tenni. Azt is, ami természeténél vagy éppen műfajánál foga nem igazán „mérhető”. E globális méretű vállalkozás nyilvánvaló neveltségességének bizonyítására önmagában kár volna szót pazarolni. Mára azonban ez a divat iszonyú veszélyt jelent a tudományt „régimódi” (tisztességes?) formában művelni kívánók számára, hiszen az általa bevezetett elvárások, módszerek és eljárások egészen más impulzusokat adnak a jelen „kutatói” számára. Az új és egyre divatosabb szlogenek között szerepelnek olyan nyelvi konstrukciók, mint „kutatói minőségbiztosítás” vagy „tudománymetria”. A kifejezések mögötti eredeti szándék tisztességességét nem kívánjuk megkérdőjelezni. Azt viszont kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy e jelszavak és az általuk bevezetett módszerek segítségével lassan nem „kinevelődik”, hanem egyenesen „kitenyésződik” az az áltudós réteg, akiknek jobbra a jólérsütsőség szintjén mozgó ún. „tudományos” eredményei gyakran a töredékét sem érik annak a hírnévnek vagy presztízsnak, amelyek pl. a „tudománymetria” piacorientált szabályainak ravasz kihasználásával rekordidő alatt el lehet és el is tudnak érni. A jelenség által előidézett folyamat „arany középútja” ugyanis óhatatlanul a következő egyenletbe torkollik: aurea mediocritas = arany közepszerűség. Mindazonáltal nem elképzelhetetlen, hogy ezen az úton haladva eljön még az idő, amikor visszasírjuk a közepszerűeket...

István Pásztori-Kupán

Protestant Theological Institute, Cluj
mcpasztori@yahoo.com

Measurable knowledge or immeasurable ignorance?

Our age, having been focused on demonstrating the authenticity of feigned performance, intends to record and carefully quantify everything from the simplest creation of Kindergarten-aged children to the

potentially Nobel-prize level achievements. The quantification and qualification is applied also to items, which by their very nature or genre cannot be really 'measured'. Of course, there is no need to waste any time to prove the obvious ludicrousness of this global enterprise in itself. Nowadays, however, this vogue represents an enormous danger for those who intend to cultivate any science in the 'old fashioned' (honest?) way, since the expectations, methods and procedures introduced by this craze give an entirely different set of impulses for contemporary 'researchers'. Amongst the newest and increasingly fashionable slogans we may find grammatical constructions like 'research quality assurance' and 'scientometry'. We do not intend to question the honesty of the original intention behind these expressions. Nonetheless, we are compelled to acknowledge that with the help of these slogans, and the subsequent methods introduced by them, a certain class of 'well informed' pseudo-scientists is not simply 'schooled' but rather almost 'bred', whose so-called 'scientific' results do not attain even a fraction of the fame and prestige, which can be obtained (and they obtain it!) e.g. in a record time by a shrewd exploitation of the market-oriented rules of 'scientometry'. The 'golden mean' generated by the process of this phenomenon inevitably leads to the following equation: *aurea mediocritas* = golden mediocrity. It is nonetheless not inconceivable that by continuing on this road of 'golden mean', 'meaner' and 'meanest', there may come a time when we shall sigh for the return of the mediocre...

Péter László

BBTE, Kolozsvár, Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
peter.laszlo@socasis.ubbcluj.ro

Egy romániai magyar finn szociológus tapasztalatai a tudomány globális piacán

A tudományos kutatás modern gyakorlatát a Merton által 1942-ben a *The Traditional Ethos of Science* (A tudomány tradicionális éthosza) című tanulmányában megfogalmazott öt alapelv határozta meg. Ezek a következők: a kommunalizmus, az univerzalizmus, az érdekmentesség, az eredetiség, valamint a szkepticizmus. Ezek lényege volt, hogy a tudomány által megszerzett tudásnak közösnek kell lennie; közző, azaz mindenkié, közkinccs – senki nem tulajdoníthatja el. Az utóbbi időben végbement változások nyomán – a tudományos tudás erőteljes privatizációja révén – a

mertoni credo radikálisan módosult, s lényegi üzenete továbbra is aktuális és a tényleges gyakorlat mást mutat: a tudás termelésének, elosztásának, cseréjének mechanizmusai nagy piaci konglomerátumok kezében koncentrálódtak, a tudáshoz való hozzáférés a privilegizált egyetemek és nagy magán kutatóintézetek kezében összpontosult, az akadémiai teljesítmény meg látványosan macdonaldizálódott (standardizálódott), vagyis a szcientometriai szempontok fokozatosan felülírtak tartalmi aspektusokat, amik tovább növelték a „tudásgyárak” és a „tudás-rating” intézetek befolyását az universitas belső életében. A publikációk fetiszizálódtak, a kutatási témák pedig nem a kutatók szempontjai, hanem a külső intézményes környezet piaci érdekei és a finanszírozók profitszerző céljainak rendelődött alá: a témák kommodifikálódtak, pici értékek rendelődtek hozzá, ami a korábban kialakult tudományok belső hierarchiáját alakította át.

Az előadásban közvetlen személyes tapasztalatok alapján szeretném illusztrálni a változások fő irányait illetve ezek közvetlen következményeit a társadalomtudományok területén, egy felemás, „romániai magyar finn” perspektívájából elbeszélve.

László Péter

BBU, Cluj, Department of Sociology and Social Work in Hungarian
peter.laszlo@socasis.ubbcluj.ro

The experiences of a Romanian Hungarian speaking Finnish Sociologist on the Global Market of Science

The modern praxis of science had been determined by five scientific ethos developed by R.K. Merton in 1942 his programmatic article entitled The Traditional Ethos of Science. These are the following: communality, universalism, originality, disinterestedness, and organized skepticism. The basic idea here is that the scientific knowledge represents a common good and must be accessible for everybody interested in scientific enterprise. During the postmodern turn, all these radically changed: the production, the distribution, the exchange of scientific knowledge become concentrated in hands of big profit oriented conglomerates, the scientific results are practically privatized and the inner practice of the academia is heavily influenced by these actors beyond the macdonaldization and scientometric processes. The struggle for quantity over quality fetishized the whole publication process and the research topics are chosen by their market value not by the usefulness for the common good. So, the previously established

academic hierarchies were destroyed and reestablished by the new publications scores. All these are in the disadvantage for those in periphery.

The presentation based on personal experiences seeks to illustrate the main features of changes taking place in academic field.

Plesek Zoltán Ákos

Kolozs Megyei Tanügyi Erőforrások és Asszisztencia Központ
plesekszoltan@yahoo.com

Kinek a pszichológusa az iskolapszichológus? Etikai útvesztő az alkalmazott iskolapszichológiában

A pszichológusi etika akadémiai megközelítésben egy jól megfogalmazott gondolati rendszert alkot. Az iskola pszichológia mint a pszichológia alkalmazott diszciplínája is, akadémiai szempontból, jól elhelyezhető egy szakmai etikai rendszer keretei közé. Az iskolapszichológia gyakorlatában azonban a szakmai etikát gyakran felülírják a szakmai szerepek halmozódása. Pszichológusként iskolában dolgozva, iskolapszichológusnak hiszem magam. Valójában a pszichológusok az iskolákban iskolai tanácsadóként működnek, akiknek a szakdiszciplínája a pszichopedagógia. A gyakorlatban egyszerre tanácsadók, tanárok, gyermek és iskola pszichológusok, állami hivatalnokok, ahogy azt a helyzet és hierarchikus vezetőségek érdeke éppen kívánják.

A tanári, az állami hivatalnoki és a pszichológusi státusok, melyeknek mind meg kell feleljenek, különálló etikai kódexek írnak elő. Ezeket összefoglalja és egyeztetni próbálja az Iskolai Tanácsadók Deontológiai Kódexe, de nem ad megoldást a szerepek egymásra tevődéséből származó ellentmondásokra. Ilyen esetben a józan ész logikája szerint lehet eljárni, és reménykedni kell abban, hogy nem hibáznak nagyot. A remény azonban nem a legjobb döntési alap egy alkalmazott tudomány diszciplínájának.

A iskolapszichológus szolgáltatásai elsősorban a gyermek, a tanuló jólétét kell szem előtt tartsa. De az, hogy mit jelent a gyermek jóléte az egy összetett kérdéses. Kinek kell segíteni, hogy a gyermeknek jó legyen? A konfliktusban a gyermek mellett ott vannak a szülők, a tanárok, az iskolatársak, az iskolai vezetőség, a minisztérium. Mindegyik fél részt vehet a konfliktusban: partnerként vagy ellenfélként. Személyes konfliktus nem vállalható, hiszen a következő eset megoldásában ugyanezekkel a szereplőkkel kell együtt működni.

Jelen tanulmányomban arra hívom fel a figyelmet, hogy az intézmények működésére jellemző a Habermas által megfogalmazott gondolat miszerint

a piac a társadalom minden pórusába behatol és minden emberek közötti kapcsolatot a saját előnyök keresésének sémájába szorítja be. És ez alól a tanügyi intézmények sem kivételek. J-F. Lyotard „Posztmodern állapot” című művében végzett elemzése a tudás létrehozásáról és annak kapcsolatáról a kapitalista erőforrásokkal jó magyarázó keretet nyújt a tárgyalt kérdés filozófiai értelmezésére. A tárgyalt helyzet, sajátossága abban áll, hogy az iskola pszichológust, iskolai tanácsadóként alkalmazva, egyszerre vállal alárendeltje egy többszintes hierarchiának. Ezek a hierarchikus szintek eltérő célok és értékek mentén igazolják hatékonyságukat, és az iskolapszichológustól elvárják mindezen szintek érdekeinek képviselését. Az eltérő értékek összehangolásával senki nem foglalkozik. Az ebből származó etikai ellentmondások és hibákat rendszerszerűen az alsóbb hierarchikus szintekre hárítják. Lyotard modellje itt egy sajátos példa mentén érvényesül.

Tekintettel arra, hogy a tanügyi intézményes logikát ismerve nem számíthatunk arra, hogy a szerepek egymásra tevődésének problémáját valaha is megoldják és arra sem, hogy létrehoznak egy olyan egységes etikai kódexet, amely egységes értékeket képviseljen és felülírhatná a többi szakmai szerep követelményeit. Iskolapszichológusként annyit tehetünk, hogy tudomásul vesszük ennek a szakmának és szerepnek az etikai ellentmondásosságát és felkészülünk arra, hogy a pontos útmutató nélkül is megőrizzük azt a folyamatos törekvést, hogy helyes döntéseket hozzunk és az emberileg elvárható szakmai kötelességünknek megfeleljünk.

Zoltán Ákos Plesek

Educational Resources and Assistance Center - Cluj
plesekzoltan@yahoo.com

Whose psychologist is the school psychologist? The ethical grey zones of practicing school psychology in Romania

The applied ethic in the field of the psychology is a well structured decision based protocol. The field of the school psychology, as an applied field of psychology in the academic sense also has a professional ethic code. But the practice of school psychology loses the applicability of the ethical code is lost in the interference of the multiple roles of the school psychologist. Working as a psychologist in a school we should think that his professional role should be the school psychologist. In fact the psychologist works as school counselors, whose discipline is the psycho-pedagogy. This means that they have in the same time the role and status of a counselor, teacher, child and

school psychologist, and public clerk. The responsibilities are formulated according to the actual needs of the hierarchic leaders.

The professional roles as a teacher, public clerk and psychologist are regulated by different ethical cods. There is a specific ethic cod named "The Deontological Cod of the School Counselors" but that doesn't overwrite the contradicting responsibilities generated by the role overlaps. In the case of role conflict it just supposed to guide the actions based on the logic of the rational mind. It remains a hope this will not lead to professional mall praxis. Hope is stead is not a reliable base for professional decision making.

The services provided by a school psychologist should be centered on the best interest of the child. In stead the question of the best interest of a child in a school is a complex problem. The school related problems of the children may include other persons and interests from the parents, teachers, the other children from the school, the school management, and the states institutes involved in education. All this may be part of the conflicts as partners or as opponents. The counselor can't afford a personal conflict with these participants, because of the future of his professional activity.

I want to emphasize that the idea formulated by Habermas, according that the market rules are infiltrated in every dimension of the society and restrain every human relation to the basic level of hunting egocentric interests. The educational institutes are not exception of this. The evaluation model given by J-F. Lyotard, in his work called "The Postmodern Condition", about the relation between the creation of knowledge and the capitalist financial recourses, give us a good conceptual frame for a philosophical discussion of our present problem. The specificity of this problem is funded in the fact that school psychologists, working as a school counselors are in the same time subordinated to a complex hierarchic system. The different levels of this hierarchy is legitimates its productivity based on different values and priorities. The ethical conflicts generated doesn't concern anyone, is just past to a lower hierarchic level. The Lyotard's model can be recognized in a new context.

Evaluating the current logic of the educational institutions, we can not hope in a future changes to resolve this professional and ethical role conflict. As practicing specialist of the domain of the school psychology we must have on mind the problem of the overlapping professional roles and responsibilities. Also we have to prepare ourselves to work without a well establishes role and ethic, and also to focus on our real professional responsibilities.

Ropolyi László

ELTE, Budapest, Tudománytörténet és Tudományfilozófia Tanszék
ropolyi@caesar.elte.hu

„... ahol áru és árulás van...”

Az áru- és pénzviszonyok (mint a modern társadalom fontos alakító tényezői) érvényesülése a tudományos tevékenységek esetében számos formában kezdetektől jelen van (ld. pl. Hans Radder (ed.): *The Commodification of Academic Research. Science and the Modern University*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2010). Új fejlemény azonban, hogy a tudományos intézményrendszer egyes komponensei (kiadók, kutatóintézetek, egyetemek, stb.) és az egész intézményrendszer esetében társadalmi elvárássá vált a „gazdaságos” működésmód; az, hogy ez a társadalmi alrendszer is önfenntartó, illetve profittermelő „vállalkozás”-ként funkcionáljon.

A rendszer illetén működtetésének egyik látványos következménye a tudományos publikációk körül alakuló zűrzavar, amelynek ismert megnyilvánulásai a megfizethetetlen könyv- és folyóiratárak, a publikáláért kért jelentős összegek, a kiadók törekvéseit kísérő bojkott-felhívások, üzleti célú „bizonytalan” tudományos háttérű folyóiratok megjelenése, és így tovább.

Jelentősebb azonban az egyetemek átalakítását célzó hasonló indíttatású folyamat: az utóbbi évtizedekben az ún. menedzserizmus lett az egyetemek működtetésének elvárt módszere. A menedzser szemléletű vezetés az egyetemre vállalkozásként tekint s a vállalati, üzleti elvek és gyakorlatok jegyében az egyetem „gazdaságos” működtetésére törekszik. Az ennek szellemében érvényesített elvárások, a „hatékonyság”, a permanens versengés, a kiválóság, a remélt gazdasági haszon az egyetem korábbi közösségi célú, ill. közintézményként való működtetését a tudományos munkára alapozott állami- vagy magánvállalkozás menedzselésével helyettesítik. A közösségi értékek háttérbe szorulnak, vagy el is vesznek az üzleti szempontok dominanciája következtében. (ld. pl. Willem Halffman és Hans Radder: A megszállt egyetemből legyen újra közintézmény. Kiáltvány. BUKSZ, 27(1-2), 114-120, 2015). Az egyetemi szféra ilyen átalakítása világjelenség (ld. Willem Halffman and Hans Radder: *International Responses to the Academic Manifesto: Reports from 14 Countries*, SERRC, Social Epistemology Review and Reply Collective, July 13, 2017. <https://social-epistemology.com/2017/07/13/international-responses-to-the-academic-manifesto-reports-from-14-countries-willem-halffman-and-hans-radder/>).

A két folyamat egy irányba mutat: az áru- és pénzviszonyok akadálytalan érvényesítése a tudományos kutatások területén, a tudás és ismeret áruvá válása, a „minden embernek természete, hogy törekszik a tudásra” eszmény helyettesítése a „minden emberi intézmény természete, hogy törekszik a gazdaságosságra” eszményével elárulja az emberi természetéről évezredek óta formálódó elképzelések radikális megváltoztatását. Sőt, mivel az ilyen fajta gazdaságosságra való törekvés szükségképpen veszteseket is termel, ez a „minden emberrel” szemben elkövetett árulás is.

Ilyenformán a tudományos kutatások számára is nagy jelentőségű az Internet megjelenése. Az Internet létrehozásának és fenntartásának értelme egy olyan emberi létszféra kialakítása, ahol a modern gazdasági, kulturális és politikai viszonyok, a modern társadalom törvényszerűségei nem feltétlenül érvényesülnek. Az Internet-használat megváltoztatja – közvetlenné teszi – az emberek tudáshoz való viszonyát. A tudás intézményrendszerei elveszítik meghatározó befolyásukat, a tudás létrehozásának és befogadásának centrumai az individuumok lesznek. A tudás áruvá válásának folyamata az internetes tevékenységek következtében csorbát szenved, sőt a tudományos ismeretek ingyenes és korlátlan hozzáférhetőségéért harcoló önkéntesek sokasága minden létező könyvtárnál gazdagabb adatbázisokat épít és működtet (pl. Library Genesis, Sci-Hub). Tevékenységükre jellemző a „jogtulajdonos” kiadókkal való állandó és kíméletlen küzdelem. Ideológiájuk az áruviszonyok érvényességén túlmutat: a tudás minden embert megillet, a tudáshoz való hozzáférés mesterségesen kialakított korlátait fel kell számolni.

Mindezek nyomán Nagy László himnikus sorainak szellemében talán a tudományos munka esetében is reménykedhetünk, hogy „...ahol áru és árulás van...” ott újra fellobog az örök emberi értékeket érvényre juttató akarat lángja.

László Ropolyi

Eötvös Loránd University, Budapest, Department of History and Philosophy of Science
ropolyi@caesar.elte.hu

„... *where there are goods and betrayal ...*”

The influential role of the good and financial conditions (as the fundamental components of the shaping factors of modern society) in the scientific activities has been present in different forms from the beginning of modernity (see e.g. Hans Radder (ed.): *The Commodification of Academic*

Research. Science and the Modern University. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2010). However, a new issue has emerged in the last several decades: a profitable functioning of the particular components of the scientific institutions (publishers, research institutes, universities. etc) and even of the whole system of institutions has become a commonly expected mode of functioning. This social subsystem should be organized as a self-financed or profit-making “enterprise”.

A conspicuous consequence of these ambitions the recent chaotic situation around the scientific publications with the extraordinarily high book and journal prices, with the high publication fees, with the petitions to boycott different academic publishers, with the appearance of profit oriented journals with “uncertain” scientific backgrounds, and so on.

Much more important is the process aiming the transformation of the universities based on similar ambitions: in the last decades the so-called managerialism became the expected method of the management of the universities. In this view of management the university seems to be a kind of enterprise, a company, and the task is its “profitable” direction, applying the well-known principles and praxis of the successful direction in the sphere of business. Based on these principles such expectations are applied on the academic staff as greater ‘efficiency’, permanent competition, the “excellence”, the promise of economic salvation, etc. During the realization of these ambitions the earlier public university which served public aims will be transformed into a managerial university which is organized as a state or private company established on the scientific work. Because of the business orientation functioning the earlier public values and interests fall into the background or even disappear (see e.g. Willem Halffman and Hans Radder: *The Academic Manifesto: From an Occupied to a Public University*. *Minerva*, vol. 53, no. 2, 165–187, 2015). Such a transformation of the universities is observable all around the world (see e.g. Willem Halffman and Hans Radder: *International Responses to the Academic Manifesto: Reports from 14 Countries*, SERRC, Social Epistemology Review and Reply Collective, July 13, 2017. <https://social-epistemology.com/2017/07/13/international-responses-to-the-academic-manifesto-reports-from-14-countries-willem-halffman-and-hans-radder/>).

These two developments lead to the same conclusion: the unlimited applications of the good and financial market requirements in the sphere of academic research, the commodification of knowledge and acquaintances, the substitution of the view of “all men desire by nature to know“, with the view of “all human institutions desire by nature to profit” disclose the

radical transformation of the ideas on the human nature have been formed and followed since thousands of years. Moreover, because such kind of aspirations will necessarily produce losers too, this transformation can be considered as “betrayal” of the “all men”.

In this way the appearance of the internet has an enormous significance for the academic research. The meaning of the construction and maintenance of the Internet is the creation of a new sphere of human existence where the modern economic, cultural and political conditions, the social regularities are not prevails unconditionally. Due to the Internet use the human-knowledge relationships change – the humans will have a direct relation to the knowledge, and the scientific institutions lose their crucial influence on this relation, the individuals will be the real sources and receivers of the knowledge. Because of the Internet use the process of commodification of academic research will be impaired, moreover, following the beautiful idea of the free and unlimited access of scientific knowledge by every human being, groups of voluntary activists create and maintain free virtual libraries for everybody (e.g. Library Genesis and Sci-Hub) which are richer than the biggest real world scientific libraries. Their characteristic activity is a continuous and relentless fight with the “copyright owner” publisher firms. Their ideology transcends the bonds of the realm of goods and financial conditions. Knowledge is a common property, all artificial barriers in the way of doing and studying science have to remove.

Based on the above argumentation, one can perhaps do hope that in the field of academic research László Nagy’s hymnic dictum is justifying and “where there are goods and betrayal”, there, the flame of will fighting for eternal human values will be flared up again and again.

T. Szabó Levente

BBTE, Kolozsvár, Magyar Irodalomtudományi Intézet
szabolevente@yahoo.com

Kié az irodalom, ki birtokolhatja a művészetet? A modern kulturális tolvaj fantomképe és a magyar irodalmi/művészeti jog létrejötte transznacionális perspektívából

A szerzői jogok 19. századi magyar meghonosodásának egyik legfontosabb kérdése, hogy valójában mit és kit véd a szerzői jog? Honnan származtatható (az alkotótól, valamiféle közösségi tudásból vagy máshon-

nan), univerzális vagy lokális jogi forma (s ha ez utóbbi, akkor milyen viszonyban van a nemzetnek az irodalomhoz és a művészeti alkotásokhoz való joga az alkotóéval)? Azért is érdekesítők a visszakövetni a szerzői és művészi jog kodifikációját megelőző vagy övező vitákat, mert ezek intenzíven transznacionális kontextusba helyezik és ilyen nézőpontból kommentálják a szerzőség és a születőfélben levő modern kulturális kapitalizmus kérdéseit s tanulságos válaszokat adhatnak számunkra, akik újra a szerzői és művészeti joggal kapcsolatos modernista konszenzusok felbomlását éljük meg.

Levente T. Szabó

BBU, Cluj, Hungarian Literary Studies Department
szabolevente@yahoo.com

Whose Property is Literature? Who Owns the Arts? A Transnational Perspective on the Early Years of Hungarian Copyright Wars

Probably the most essential question regarding the canonization of 19th-century Hungarian copyright is the issue of protection; what or who is protected by copyright? Where does its legitimacy come from; does it originate exclusively from individuals or from collective forms of community? If so, whom should it protect? The author, the family of the author, the editor, the essential literary institutions, or the local ethnic literary community itself? Is copyright a universal or local legal expression of property? Should it be conceptualized along the latter, how could its relationship be defined with the nations and national literature or art in general? Could or should one speak about a national form of copyright? The early Hungarian copyright debates and artistic property wars foregrounded all these intriguing questions, framing the nineteenth-century copyright discourse along Romantic nationalism and national protectionism. My paper focuses on these complex interplays of the nationalization of a major transnational and global discourse of modern literary and artistic capitalism.

Ungvári Zrínyi Imre

BBTE, Kolozsvár, Magyar Filozófiai Intézet
iungvari@gmail.com

A tudós és a tudomány „felelőssége”

Vajon értelmesen felvethető és megfogalmazható-e a tudós és a tudomány felelősségének kérdése pusztán előzetesen megfogalmazott társadalmi és hatalmi érdekek alapján? Tanulmányomban azt szeretném megvizsgálni, hogy milyen motívumokból származik és hogyan artikulálódik a tudomány felelősségének problematikája. Vizsgálódásomban a tudományt tág értelemben tekintem, úgy, hogy az a filozófiát is magában foglalja, tehát nem csupán az egzakt és humán tudományok területét, hanem e tudományok alapjaira, eredetére és a tudás feltételeire irányuló azon összefüggéseket is szem előtt tartom, amelyeket Edmund Husserl a filozófia mint szigorú tudomány gondolatában megfogalmazott, illetve a tudományok jellegzetes típusainak elkülönítésében és életvilágbeli feltételeik vizsgálatában feltárt. Az ilyen összefüggésben értelmezett tudomány és hozzá kapcsolódó felelősség a tudásnak a tudós öntudatával, a tudományt művelők közösségével való benső kapcsolatából indul ki. Ebből a perspektívából tekintve a tudományművelés magában hordja önnön racionalitásának szempontjait, amelyekben a szabályozás tudományon belüli normatív szempontjai irányadóak. Ezzel szemben a társadalmi tudás megítélésében és a tudománnyal szembeni társadalmi igények megfogalmazásában az utóbbi évtizedekben fokozatosan egyre inkább megerősödtek azok a szabályozásra és így hatalomgyakorlásra törekvő tendenciák, amelyek a tudományos teljesítményeket elsősorban azok alkalmazása és (feltételezett) következményei szempontjából vizsgálják. Ezek a törekvések ma már szintén részét képezik nemcsak a tudomány felelősségével kapcsolatos elméleti vizsgálódásoknak, hanem a tudásról és a tudományról kialakított nyilvános diskurzusoknak is (lásd Nico Stehr kutatásait). Kérdésselvetésünk fontos eleme, hogy a tudomány felelősségének megállapítására irányuló törekvés magában kell foglalja ezen igény racionalitását megalapozó és felülvizsgáló érveket is.

Imre Ungvári Zrínyi

BBU, Cluj, Department of Philosophy in Hungarian
iungvari@gmail.com

The “Responsibility” of the Scientist and of Science

Can the question of the “responsibility” of the scientist and of science be raised based on mere preliminary affirmed interests of the society and power? In my study I wish to examine where its motivations stem from and the way the question concerning the “responsibility” of the scientist and of science is articulated. In my inquiry I will consider science in a broad sense, so it also includes philosophy not just the realm of exact and human sciences; I will also take into consideration the interrelations between the foundations, origins and conditions of knowledge conceived by Edmund Husserl in his idea of philosophy as rigorous science, and revealed in his distinction between different types of sciences and their conditions in the life-world. The science conceived this way and the responsibility it involves starts from the connection of knowledge with the self-consciousness of the scientist, with his relations to his fellow scholars. From this perspective, scientific thinking includes its own measures of rationality. By contrast, in the last decades, the tendencies of control and domination in the assessment of knowledge and in the shaping of the social claims towards science have strengthened; these tendencies judge scientific performance primarily from the perspective of their application and (presumed) effects and are now part of both the theoretical inquiries concerning the responsibility of science, and of public discourses related to knowledge and science (see the findings of Nico Stehr). It is the essential point of our examination that the endeavor to set the responsibility of science should also encompass arguments that can prove and at the same time reconsider the rationality of such a claim.

Vincze Csilla

BTE, Kolozsvár, Történelem és Filozófia Kar, Filozófiai Doktori Iskola
vcsillav@yahoo.com

A tudás emberének hivatása az egzisztenciaanalízis szempontjából

Az ember, aki képességeit kihasználva él nemcsak kiteljesedik, nemcsak a leghasznosabb lesz a társadalom számára, hanem egyfajta elégedettség-gel, belső békével teheti a dolgát. Carl Friedrich von Weizsäcker elméleti fizikus, filozófus életpályáján keresztül szeretném bemutatni, hogy hogyan válhat a tudomány valakinek a hivatásává. Soren Kierkegaard, Max Weber és Viktor Frankl szemléletmódja szerint vizsgálom, hogy milyen feltételek

teljesülésével válik hivatássá a tudományos munka. Megkísérlem feltárni azt is, hogy mi történik, ha mindez nem valósul meg, ugyanis értékválságba sodródhat a tudós, ha nem tud ellenállni bizonyos érdekkörök vonzásának.

Csilla Vincze

BBU, Cluj, Faculty of History and Philosophy, Doctoral School of Philosophy
vcsillav@yahoo.com

The vocation of man of knowledge from the Existence Analysis' perspective

The man who lives his life exploiting his abilities, will not only be a useful part of society, but he will also achieve a state of inner peace, in which he will be able to do his job with pleasure and satisfaction. I would like to show you through the life and the calling of the theoretical physicist and philosopher, Carl Friedrich von Weizsäcker, how science can become someone's profession. I will be examining the conditions under which scientific work can become a profession according to Soren Kierkegaard, Max Weber and Viktor Frankl's approach. Also, I will make an attempt to explore what the consequences are of not following this path. It is my conviction that the scientist may fall into a crisis, if he cannot withstand the attraction of certain interests.